

Ocak-Mart 2021 döneminde Gürcistan Ekonomisi

Gürcistan ekonomisi 2021'in ilk çeyreğinde küçüldü:

- Hızlı ekonomik büyüme tahminleri, ekonominin henüz pandemi öncesi seviyeye ulaşmadığını, ancak toparlanma yolunun devam ettiğini göstermektedir. Ocak (%11,5) ve Şubat'ta (%5,1) yıllık üretim düşüşlerinin ardından, Mart ayında düşük baz etkisiyle ekonomi %4 büyümüştür. Genel olarak, reel GSYİH 2021'in ilk çeyreğinde %4,2 azaldı;
- Finans ve sigorta faaliyetleri, ticaret, imalat, nakliye ve bilgi ve iletişim teknolojileri, Mart 2021'de bir önceki yıla ait ekonomik büyümeye olumlu katkı sağlamıştır. Bu arada inşaat, madencilik ve eğlence sektörlerinde bir daralma yaşanmıştır. Mükelleflerin yıllık bazda ciro büyümesi, 2020'nin düşük baz etkisinin bir sonucu olarak Mart ayında %21,5 olarak gerçekleşti. Hızlı ekonomik büyüme tahminlerinde kullanılan bu gösterge, ekonominin salgından kurtulma yolunda olduğunu göstermektedir.

Enflasyon, 2021 başından itibaren yükselmeye başladı:

- Tüketici fiyatları Mart'ta aylık bazda %4,2 arttı ve yıllık enflasyon %7,2 ile merkez bankası hedefi olan %3'ün üzerinde gerçekleşti. GEL'deki değer kaybı, yüksek uluslararası emtia fiyatları ve kamu hizmetleri için devlet sübvansiyonlarının sona ermesi Mart 2021'de enflasyonda bir sıçrama yarattı;
- Yıllık çekirdek enflasyon* %6,9 olurken, tütün hariç yıllık çekirdek enflasyon** %6,6 olarak gerçekleşti ve bu da yıllık manşet enflasyonun mevcut seviyesinin yıl boyunca devam edebileceğine işaret etmektedir;
- Yıllık enflasyon dökümünde:
 - ✓ Gıda ve alkolsüz içecekler, yıllık %7,2'lik genel enflasyona en büyük katkı yapan unsurlar oldu. Fiyatlar %5,7 yükselerek 1,86 puanlık artışa yolaçtı. Uluslararası gıda fiyatlarındaki artış ana etken oldu;
 - ✓ Konut, elektrik ve diğer yakıt fiyatları %7,6 artarak ,enflasyonu 1,24 puan yukarı çekti. Konut bakım ve onarımı (%7,9), elektrik, gaz ve diğer yakıtlar (%7,8) ve konutla ilgili su temini ve hizmetleri (%4,5) fiyatları yükseldi;
 - ✓ Sağlık sektöründe fiyatlar %13,6 artarak manşet enflasyona 1,03 puan katkıda bulundu. Medikal ürün, cihaz ve ekipman fiyatları %21,3 artarken, ayakta tedavi hizmetleri fiyatları %12 arttı;
- Yurt içi ÜFE (DPPI) ise Mart 2020'ye göre %17,1 arttı. Mamul ürünler için DPPI 2020'nin aynı ayına göre %17,6 artarak genel yıllık DPPI değişikliğine 13,14 puanlık bir katkıda bulundu;
- Yıllık yurt içi ÜFE değişiminin üçte birinden fazlası (%33,9) bir önceki yıla göre %17,1 artan gıda ürünlerinden geliyor;
- İthalat Fiyat Endeksi (MPI) yıllık bazda %21,4 yükseldi. Kok ve rafine edilmiş petrol ürünleri ithalat fiyatları %41,5 artarken, makine ve teçhizat %34,6 yükselerek manşet enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturdu.

* Çekirdek enflasyon, tüketici sepetinden gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, düzenlenmiş tarifeler ve ulaşım (belirli tarifeler) hariç tutularak hesaplanmaktadır.

** Çekirdek enflasyon, tüketici sepetinden gıda ve alkolsüz içecekler, tütün, enerji, düzenlenmiş tarifeler ve ulaşım (belirli tarifeler) hariç tutularak hesaplanmaktadır.

Azalan ithalat ve artan ihracat sayesinde ticaret açığı küçüldü:

- 2021'in ilk çeyreğinde, Gürcistan'ın mal dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre %0,3 küçülerek 2.773,2 milyon ABD doları oldu;
- İhracat 820,6 milyon ABD doları olurken (%5,2 artış), ithalat 1.952,6 milyon ABD doları oldu (%2,4 düşüş);
- Ticaret açığı %7,3 azaldı ve 1.131,9 milyon ABD doları'na ulaştı. Dış ticaret cirosundaki payı da %40,8 oldu (Ocak-Mart 2020: %43,9);
- AB ülkelerine ihracat 156,6 milyon ABD doları oldu (Ocak-Mart 2020'ye kıyasla %5,4 artış) ve toplam ihracatın beşte birinden biraz daha azını oluşturdu. Bu arada ithalat 441 milyon ABD doları olarak gerçekleşerek (%8,2 düşüş) toplam ithalattın %22,6'sını oluşturdu;
- BDT ülkelerine yapılan ihracat 366,7 milyon ABD doları olarak gerçekleşerek (%2,7 artış) toplam ihracatın yaklaşık %44,7'sini oluştururken, ithalat 609,3 milyon ABD doları olarak gerçekleşti (%0,2 artış) ve toplam ithalatta %31,2'lik bir pay elde etti;
- İhracat pazarındaki yoğunlaşma yüksektir: ihracata bakımından ilk beş ticaret ortağının toplam ihracat içindeki payı %56,7 olmuştur. En büyük ortaklar Çin (%13,4), Rusya (%13,3) ve Azerbaycan (%12,7) olmuştur;
- İthalat açısından ilk beş ticaret ortağının payı, toplam ithalatın yarısından fazlasını oluşturmaktadır (%52,4). En büyük ortaklar Türkiye (%17,6), Rusya (%11,3) ve Çin (%9,4) olmuştur.

Özellikle döviz nedeniyle tüketici kredileri* arttı, kurumsal krediler azaldı***:**

- 2021 Mart sonu itibarıyla, ticari bankaların toplam varlıkları 2020 sonuna göre yaklaşık %2,3 arttı ve 58,2 milyar GEL olarak gerçekleşti;
- Toplam kredi portföyü yıllık bazda %0,5 daraldı ve 38,2 milyar GEL oldu. Yıllık bazda, hanehalklarına verilen krediler (bireysel girişimciler hariç) %0,7 artarken (16,8 milyar GEL), tüketici kredileri yıllık bazda %1,8 büyüme yaşadı ve 4,8 milyar GEL oldu;
- Kurumsal kredi portföyü (bireysel girişimciler dahil) bir önceki yıla göre %1,4 düşüş kaydetti ve 21,5 milyar GEL seviyesinde kaldı. Daralmanın ana nedenleri sanayiye verilen krediler (düşüşün %65,6'sı), ticaret (%26,9) ve gayrimenkul (%18,5) oldu;
- Takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı 2020 yılsonuna göre 0,1 puan artarak %8,3 olarak gerçekleşti. Hanehalkı ve işletmelerin gelirinde pandeminin neden olduğu düşüş, takipteki krediler üzerinde etkisini gösterdi;
- Finansal olmayan borçluların (bireyler ve tüzel kişiler) mevduat portföyü bir önceki yıla göre %1,2 artarak 35,9 milyar GEL'e ulaştı. Ana itici güçler, sırasıyla

- %7,3 ve %8,4 büyüyen tüzel kişilerin YP cinsinden vadesiz mevduatları ve ulusal para (UP) cinsinden bireylerin vadeli mevduatlarıdır. Tüzel kişilerin vadesiz mevduatları %5 (YP: %2; UP: %7,3) artarken, bireylerin vadeli mevduatı %2,4 (YP: %8,4; UP: %0,8) yükseldi;
- Toplam mevduatın dolarizasyonu %63,9 olurken (2020: %62,1), bu oran bireylerin mevduatları için %76,7 (2020: %75,7) ve tüzel kişiler için %50 (2020: %47,2) olarak gerçekleşti;
- Raporlama döneminde sektörün Aktif Kârlılığı oranı (ROA) %2,9 (2020 Ocak-Mart: -%7,1), Özkaynak Kârlılığı (ROE) ise %27,8 oldu (2020 Ocak-Mart: - %64.4). Kârlılıktaki önemli artış, pandeminin neden olduğu kısıtlamaların neden olduğu düşük baz etkisinden kaynaklanmaktadır. Karlılık ölçümleri, bankacılık sektörünün pandemiden toparlanmaya başladığını gösteriyor.

***Bu bölümde, tüm büyüme oranları döviz kurundaki değer kaybının etkisini hariç tutmaktadır.

Son PPK toplantısında (28 Nisan 2021), Merkez Bankası (NBG), GEL'in değer kaybetmesi ve yükselen enflasyon nedeniyle politika faizini 1 puan artırarak %9,5'e çıkardı:

- Gürcistan Merkez Bankası (NBG) politika faizini 28 Nisan itibarıyla %8,5'ten %9,5'e yükseltti. NBG, politika faizini 2021 yılı başından bu yana 1,5 puan artırdı;
- NBG, enflasyonun yükselme eğiliminde olduğunu ve 2021 yılında hedefe geri dönmesinin beklenmediğini belirtti;
- NBG tahminlerine göre, enflasyon 2021'de ortalama %6,5 civarında kalacak ve ardından kademeli olarak hedefe (% 3) yaklaşacaktır. NBG, uluslararası emtia piyasalarında fiyatlarda önemli bir artışın ve ticaret ortağı ekonomilerindeki kur değer kaybının enflasyon üzerinde baskı yarattığını kaydetti;
- NBG, fiyat istikrarını sağlamak için sıkı parasal duruşun gerekli olduğunu vurguladı;
- Para Politikası Kurulu'nun bir sonraki toplantısı 23 Haziran 2021'de yapılacaktır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.